

людини, гуманізації права, взаємодії права і норм моралі, результатом чого є підвищення рівня правової культури суспільства та ефективності правового регулювання суспільних відносин.

Відбитки обох явищ ми можемо прослідкувати при розробці та прийнятті нормативно-правових актів, їх дієвості. Насамкінець варто зазначити, що без явищ правового прогресу та регресу не можливий розвиток такого складного загальносуспільного явища як право.

Список використаних джерел

1. Шинкарук В. І. Філософський словник. 3 вид., перероб. і доп. К.: Голов. ред. УРЕ, 1986. 800 с.
2. Философский энциклопедический словарь. М.: Советская энциклопедия, 1983. 840 с.
3. Барсуков А.Ю. Правовой прогресс как юридическая категория: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Саратов, 2004. 191 с.
4. Сорокин В.В. Концепция эволюционного развития правовой системы в переходный период: Автореф. дис. ... докт. юрид. Екатеринбург, 2003. 55 с.
5. Баллер Э.А. Социальный прогресс и культурное наследие. М.: Наука, 1987. 158 с.
6. Сафронова С.А. Правовое наследие и аккультурация в условиях правового прогресса общества: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Нижний Новгород, 2000. 169 с.
7. Ласточкин А.Б. Исследования саморазвивающихся систем и математика. Свердловск, 1974. С. 98–112.

Остренко Микола Вікторович,

ад'юнкт відділу докторантури
та ад'юнктури Національної академії
внутрішніх справ

ПРАВОВА РЕАБІЛІТАЦІЯ ЯК ВИРІШЕННЯ ПРОТИРІЧЧЯ МІЖ ЛЮДИНОЮ ТА ДЕРЖАВОЮ

XXI сторіччя відзначилось розквітом філософії постмодернізму, наслідком впливу якої стало руйнування авторитетів і традицій. Перед сучасною філософсько-правовою науковою думкою постало питання щодо перегляду самої суті держави та людини, й так само відносин між ними. Так, вчені-філософи підходять до переосмислення ролі людини у історії та впливу конкретних історичних умов на конкретну людину. Сучасна філософська думка задає питання, чи можна ототожнювати одну людину та державу? Якщо так, то як саме останні співвідносяться один з одним? Чи має можливість держава на сучасному історичному етапі займати своє подальше заслужене місце «суверена»? Чи має людина можливість фізичні й правові щось протиставити державному механізму? Чи можна протиставити людину державі? та ін.

З незапам'ятних часів держава виконувала свою функцію, як суб'єкта, що забезпечує безпеку для своїх громадян, життя за

узгодженими загальноновизнаними правилами та відповідного пкікування про членів суспільства, які за своїми біологічними якостями нездатні це здійснювати самостійно, тобто гарантії для безпечного співжиття. За теорією «суспільного договору» кожен член суспільства добровільно надавав частку особистих прав, делегуючи її державним органам, взамін за що отримував від держави вищевказані привілеї, як громадянина та повноправного члена суспільства. Таким чином, громадянин відчував себе учасником спільноти й у відповідь надавав останній свої вміння та навички для подальшого розвитку. На сьогодні, на нашу думку, існує серйозний колапс, пов'язаний із втратою зворотного зв'язку між державою і громадянином. Прийняті рішення державними органами відверто не виконуються чи саботуються, держава постає безпорадною громіздкою структурою, яка своїм бюрократизмом не зможе вирішити навіть питання забезпечення особистого функціонування. Можна навіть вказати, що держава, як сукупність суспільних відносин не готова до тих «швидкостей», що завдає сьогодення.

При усіх недоліках держави, як інституту, ми не можемо вказати про те, що державі немає на сьогодні місця. Філософсько-правовій науці важко визначитися із тим, що можна протиставити державі. Сучасна глобальна спільнота має значну кількість невирішених гострих проблем, протиріч різноманітного характеру. Тому, держава як і раніше, зберігає на сьогодні значну частину привілеїв та переваг, які надаються громадянинові й може продовжувати відігравати роль так званого «арбітра» та «суверена». Але для того, щоб в подальшому, органами останньої виконувались вищевказані ролі, державою повинна вирішитися так званий «парадокс усемогутнього Бога».

На нашу думку, так званий «парадокс усемогутнього Бога» постає з того моменту, як виявляється незаконне притягнення до відповідальності конкретної особи. Тобто, подібним актом, держава показує свою слабкість у вирішенні суспільно важливого завдання – розкриття кримінального правопорушення, доведення вини винуватого та звільнення усіх обвинувачень від невинуватого. Держава показує на свою слабкість, чим відштовхує від себе багатьох членів суспільства. У зв'язку із чим, суспільство починає зневірюватися у державі, державних органах та гарантіях безпосередньої діяльності громадського суспільства, що у свою чергу призводить до її руйнації. У разі якщо держава, є самостійним повновладним суб'єктом, вона, як уособлення суспільної влади, не повинна зіставлятися з рівнем окремої людини, чи навіть принизитися. Своїм рішенням вона зобов'язана суспільству самостійно продемонструвати готовність до визнання та виправлення помилок, вчинених органами державної влади під час притягнення до відповідальності невинуваті особи. Й наділивши себе реабілітаційними повноваженнями зможе надалі виконувати свою функцію «арбітра» та «суверена», чим буде вирішено протиріччя та забезпечено подальший розвиток у суспільстві.